

EUROPA 02.09.2025 José Montilla Aguilera (/ipg/autorinnen-und-autoren/autor/jose-montilla-aguilera/)

Mites de la dreta

La llei d'amnistia està polaritzant Espanya. Però no és el president Sánchez qui amenaça la democràcia, sinó una oposició de dretes que la socava.

El debat polític al voltant de la "Llei Orgànica d'Amnistia per a la Normalització Institucional, Política i Social a Catalunya" ha posat de manifest les tensions a Espanya. És una lleï altament controvertida (<https://www.tagesschau.de/ausland/europa/spanien-amnestiegesetz-katalanen-100.html>), ja que partidaris i opositors persegueixen plantejaments oposats sobre un tema que no només és jurídic sinó, sobretot, polític i de gran importància per a la societat espanyola en el seu conjunt, però especialment per a Catalunya.

Què s'hauria de fer amb els partidaris de la secessió catalana després que el seu intent fracassés? Si bé la democràcia espanyola va aconseguir defensar-se de l'atac secessionista, les ferides internes s'havien de curar. Simplement empresonar els líders i processar milers de partidaris davant d'un conflicte fonamentalment polític no és suficient. Aquesta opinió és compartida per la majoria del parlament espanyol.

La dreta, formada pel conservador *Partit Popular* (PP) i el populista de dretes *Vox*, mantenia, i continua mantenint, que els líders haurien de romandre sota custòdia i que tots els acusats en els judicis en curs haurien de ser processats. Rebutgen qualsevol concessió als esforços de reconciliació.

La llei d'amnistia es va aprovar amb majoria absoluta al parlament, que és l'encarregat de legislar. La dreta va acusar els socialistes d'haver confiat en els vots dels independentistes per aconseguir-ho. Cal recordar, però, que en un parlament elegit democràticament, tots els vots tenen el mateix pes, un fet evident que alguns tendeixen a oblidar.

La dreta va declarar la llei inconstitucional i va organitzar nombroses protestes al carrer per denunciar un presumpte "atac a la democràcia". Alhora, van iniciar una campanya persistent a les xarxes socials i als mitjans de comunicació per demostrar la seva presumpta inconstitucionalitat.

Mentrestant, però, el Tribunal Constitucional –com a única institució competent– ha considerat que la llei és conforme a la Constitució.

Mentrestant, però, el Tribunal Constitucional —com a única institució competent— ha determinat que la llei és coherent amb la Constitució. L'afirmació, feta per Cristina Ramírez, entre d'altres, aquí a l'IPG Journal (<https://www.ipg-journal.de/regionen/europa/artikel/macht-um-jeden-preis-8473/>), que "no va superar la prova

democràtica" és, per tant, incorrecta. No obstant això, la dreta espanyola s'aferra a aquesta teoria i ara també ataca el president del Tribunal Constitucional per no cedir a la seva pressió, una curiosa forma de suposada defensa de l'estat de dret.

Independentment de la seva constitucionalitat, la llei d'amnistia —juntament amb altres mesures governamentals— va contribuir a què el moviment independentista perdés la majoria absoluta al parlament català. També va iniciar decisions polítiques que van reduir les tensions socials a Catalunya. Sota el nou govern liderat pel socialista Salvador Illa, van passar a primer pla qüestions que havien mobilitzat el moviment independentista durant anys i que havien il·lustrat el desenvolupament polític i econòmic de Catalunya.

Són temes complexos que requereixen consens regional, acords amb el govern central i canvis legislatius a la Cambra dels Diputats: per exemple, el sistema de finançament de la comunitat autònoma, les competències en transport ferroviari, l'ampliació de l'aeroport de Barcelona, les competències de decisió en política d'immigració i la inversió estatal a Catalunya, per anomenar-ne només els més importants.

El més important, però, és que l'aprovació de la llei d'amnistia i les decisions associades sobre les competències de les comunitats autònomes han fet que aquelles forces que volien donar l'esquena a Espanya tornin a participar en els debats parlamentaris. Ho fan, és clar, des de la perspectiva del seu propi projecte polític, un projecte que els socialistes no compartim, però que respectem. Aquest reconeixement de la legitimitat dels diferents projectes, els representants dels quals s'han de reunir en diàleg, negociar i arribar a compromisos, constitueix la base del sistema democràtic parlamentari.

Dos aspectes són crucials per a una correcta comprensió de la situació política a Espanya: la investidura de Pedro Sánchez i el debat fonamental sobre el model d'organització territorial del país.

Des de la seva derrota al Parlament, el Partit Popular ha considerat Pedro Sánchez un primer ministre il·legítim.

Després de les eleccions parlamentàries del 23 de juliol de 2023, el *Partit Popular* es va convertir en el partit més nombrós amb 137 escons. Per tant, el rei Felip VI va encarregar al seu líder, Alberto Núñez Feijóo, que intentés obtenir la majoria a la Cambra dels Diputats. Però Feijóo va fracassar: el seu únic aliat va ser el partit d'extrema dreta *Vox*. Cap altre partit estava disposat a unir-se al seu projecte. El rei va nomenar llavors el president del govern en funcions, Pedro Sánchez. El PSOE, que havia obtingut 121 escons, va obtenir la majoria amb un total de 179 vots, i Sánchez va ser reelegit president del govern.

Des de la seva derrota al parlament, el *Partit Popular* ha considerat Pedro Sánchez un president del govern il·legítim. Ha qüestionat la validesa de la seva investidura, ha utilitzat la seva majoria al Senat per bloquejar iniciatives tant del govern com de la Cambra de Diputats, ha recorregut sistemàticament a la via legal per fonamentar —sense èxit— els seus arguments i ha desenvolupat una narrativa basada en notícies falses, mitges veritats i rumors. Tot això només contribueix a la polarització i intensifica el debat necessari entre govern i oposició. Aquest comportament no es correspon amb els estàndards democràtics que s'esperarien d'un partit amb una orientació constructiva i ambicions de govern.

Si bé tot això és important per entendre la política interna espanyola, el veritable conflicte té a veure amb la imatge que té l'estat espanyol. Espanya és un país molt divers per la seva història, el fort sentiment nacional en parts del seu territori, les seves diverses llengües i tradicions culturals, i la seva geografia política. El *Partit Popular* —com

Vox— nega de facto aquesta pluralitat i rebutja qualsevol avenç cap a l'autogovern territorial. Aquesta és precisament la raó per la qual Pedro Sánchez és cap de govern, i per la qual Alberto Núñez Feijóo no té la confiança necessària en el parlament.

Preservar la democràcia és, com encertadament assenyala Cristina Ramírez (<https://www.ipg-journal.de/regionen/europa/artikel/macht-um-jeden-preis-8473/>), una tasca primordial de l'esquerra. Al meu entendre, també s'hauria d'aplicar a la dreta democràtica. Però la democràcia es basa, en primer lloc i sobretot, en la confiança dels seus ciutadans. Aquesta confiança disminueix quan la gent sent que la seva prosperitat està disminuint, mentre que la riquesa –i amb ella les oportunitats– es concentren en mans de cada cop menys persones, però cada cop més riques. S'erosiona quan la dreta i l'extrema dreta uneixen forces per atiar la por i la inseguretat. La confiança es veu amenaçada quan els rumors, les notícies falses, les mitges veritats, els discursos d'odi i la polarització triomfen a les nostres societats. I pressuposa una comprensió i un reconeixement de la pluralitat d'Espanya i dels sentiments d'identitat a les seves diverses regions.

Per tant, és crucial no sucumbir a la propaganda persistent i eficaç amb què l'extrema dreta ens bombardeja constantment. El deteriorament de la cultura democràtica a Espanya no és obra de Pedro Sánchez i el seu govern, sinó d'una dreta i una extrema dreta que es consideren propietàries de les institucions del país.

En el debat, llegiu la posició contrària a l'article «

Poder a qualsevol preu? (<https://www.ipg-journal.de/regionen/europa/artikel/macht-um-jeden-preis-8473/>*) » de Cristina Ramirez.*

José Montilla Aguilera

Barcelona

José Montilla Aguilera ist Politiker und Präsident der *Fundació Rafael Campalans*. Zuvor war er Präsident der autonomen Regierung Kataloniens.